

Pædagogisk tilsyn på dagtilbudsområdet

2022

Morsø Kommune

Jernbanevej 7 • 7900 • Nykøbing Mors
Telefon 9970 7000 • www.mors.dk

Kvalitet i Morsø kommune

Når forældre og børn møder et dagtilbud i Morsø kommune, skal de opleve, at der er gode rammer for, at deres børn trives og udvikles, og får en god og tryk hverdag. Det er dagtilbudsloven med til at sikre med det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne. Kerneopgaven - "Vi skaber størst mulig læring, trivsel, dannelse og udvikling for alle børn og unge på Mors" - er omdrejningspunktet for alle indsatser.

Kvaliteten i Morsø kommunes dagtilbud understøttes af Mosaikken, en håndbog der indeholder Morsø Kommunes børne- og ungesyn, sætter retning for både det monofaglige arbejde og det flerfaglige samarbejde og samler de fælles faglige metoder og vedtagne politikker.

Dagtilbudsloven

Af dagtilbudsloven §5 fremgår det, at Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af de kommunale dagtilbud og private daginstitutioner og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer der er fastsat efter §3 efterleves samt at de rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter §3a efterleves.

Jf. stk. 2. skal Kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Af Dagtilbudsloven §78 stk. 2 fremgår det desuden, at Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med forholdene i de private pasningsordninger og om de er tilrettelagt efter §81a, stk. 1 og 2, og §81b, stk. 1.

I praksis er det forvaltningen Børn og Kultur, der har ansvaret for udførelsen, opsamling og afrapportering af tilsynet. Dette varetages af pædagogiske konsulent samt tilsynsførende ansat i skoler og dagtilbud.

Formålet

Morsø kommune har et ønske om, at tilsynet ikke kun har en kontrolfunktion, men også er et afsæt til pædagogisk udvikling, der styrker kvaliteten i dagtilbuddene. Det pædagogiske tilsyn er dialogbaseret med afsæt i observationer og har til formål:

- At sikre at alle daginstitutioner lever op til det ansvar de har iflg. lovgivningen

- At sikre at alle daginstitutioner lever op til de kommunale mål, rammer og evt. prioriterede indsatser for den pædagogiske kvalitet, som kommunalbestyrelsen har fastlagt
- At sikre at det pædagogiske arbejde tager afsæt i det fælles pædagogiske grundlag, de seks pædagogiske læreplanstemaer og de 12 nationale mål. For private børnepasnere gælder, at det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen med en opmærksomhed på leg, rutiner og vokseninitierede aktiviteter/lege, der giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle og dannes
- At udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis ved at skabe rum for refleksion over kvaliteten af læringsmiljøerne i daginstitutionerne, som har afgørende betydning ift. at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse
- At understøtte etablering af evalueringskultur
- At sikre at der sker en tryk og sammenhængende overgang til kommende institution, så barnet får så god en start som muligt
- At sikre et fokus på børn i udsatte positioner, som kræver en særlig indsats
- At sikre at de fysiske rammer opfylder de godkendte krav, herunder at indretning og legetøj tilgodeser børnegruppens alder og behov
- At sikre et fokus på sikkerhed, hygiejne og sundhed

Tilsynet i et udviklingsperspektiv

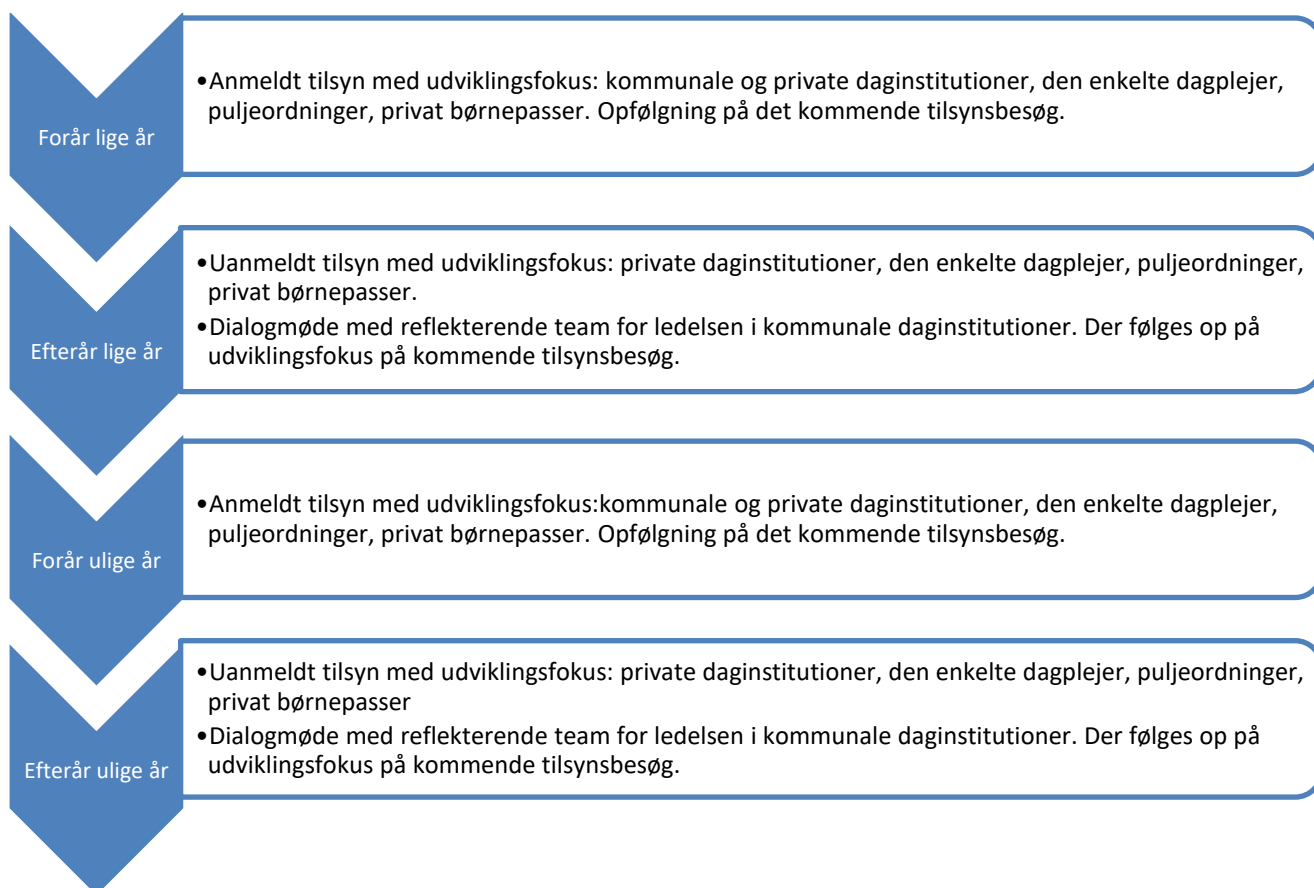
Det pædagogiske tilsyn fungerer i praksis som et samarbejde med vedvarende dialog og har et lærende og udviklende sigte.

Et toårigt procesforløb

Det pædagogiske tilsyn i dagtilbud er koblet op på Dagtilbudsloven og de kommunale strategier og politikker. Tilsynene har både et kontrol- og et udviklingsperspektiv for øje, og skal ses som et led i kvalitetsudviklingen af dagtilbuddene både generelt og specifikt for det enkelte dagtilbud.

Der er udarbejdet et tilsynskoncept, der sikrer en mere ensartet og sammenlignelig proces på tværs af området. Til at arbejde struktureret og systematisk med kvalitetsudvikling i Morsø kommunes dagtilbud, herunder et særligt fokus på børnenes

læringsmiljøer og etablering af en evalueringskultur følges et to årigt procesforløb for forvaltningen og dagtilbuddene.

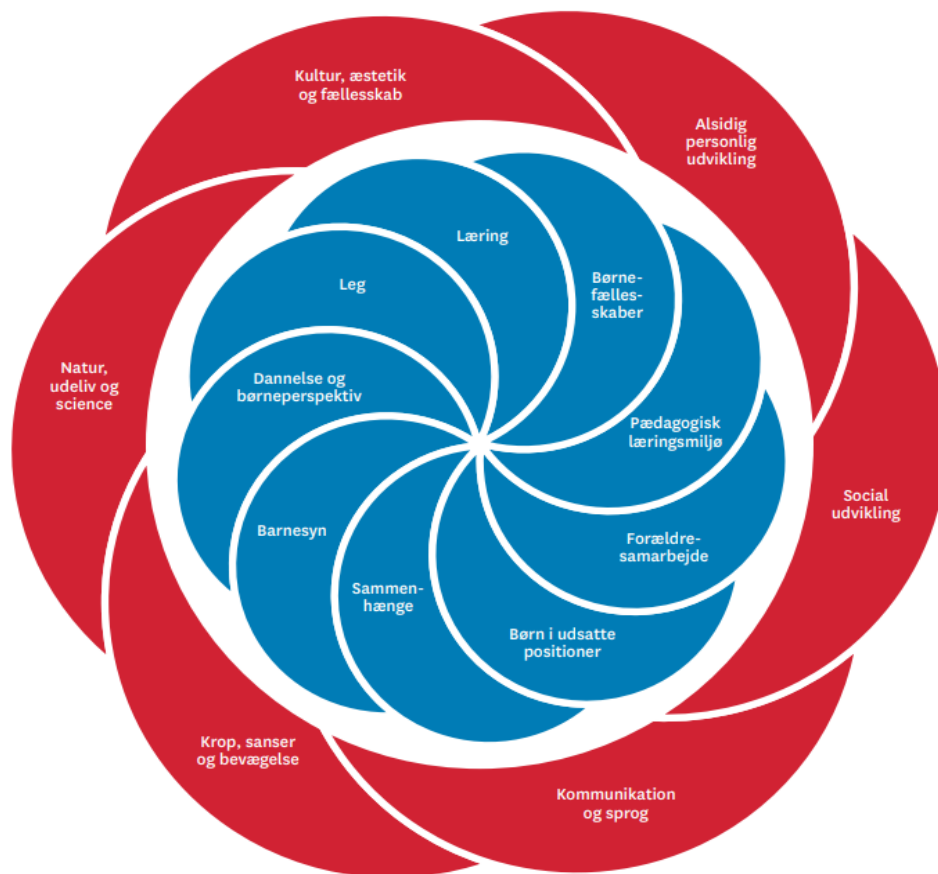

Rammen

Indholdsmæssigt sker tilsynene med afsæt i arbejdet med de 6 læreplanstemaer samt det fælles pædagogiske grundlag, da kvalitet i dagtilbud forstås ud fra centrale elementer i styrket læreplan og det fælles pædagogiske grundlag som fundament for pædagogisk praksis. Alt afhængig af institutionstype vil der være forskellig vægtning i forhold til indholdet, og hvordan der arbejdes og følges op på udviklingsfokus. Et fokus i tilsynet er at tage temperaturen på kvaliteten af læringsmiljøet, hvor observationer og dialog med den enkelte institutionsleder og pædagogiske

medarbejdere er med til at udvikle de omgivelser, der udgør børnenes betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Et pædagogisk tilsyn afholdes i tidsrummet kl. 8.00 – 13.00.

Læringscyklus

Til at arbejde lærende og udviklingsorienteret er der i det pædagogiske tilsyn indbygget en læringscyklus inspireret af aktionslæring. Arbejdet med læringscyklus sikrer en systematisk, reflektiv og målrettet fokus på sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse. Derudover sikres at den viden der skabes gennem evalueringen anvendes fremadrettet til organisatorisk læring og dermed udvikling af kvaliteten.

Notatpligt

Efter hvert pædagogisk tilsyn udarbejder den pædagogiske konsulent/de tilsynsførende et notat, indeholdende observation og emner, der er blevet drøftet samt det fokus der skal arbejdes med i kommende periode. Notater fra de pædagogiske tilsyn skal offentliggøres på institutionens hjemmeside. Tilsynsnotater fra det seneste år skal være tilgængelig på hjemmesiden.

Dialogmøder med ledelsen i kommunale daginstitutioner

Som en del af Morsø kommunes tilsynspraksis afholdes dialogmøder med reflekterende team med ledelsen på tværs af daginstitutionerne. Formålet er at sætte kvalitet på dagsordenen med et fokus på at kvalificere ledelsespraksis til at understøtte arbejdet med kerneopgaven. Derudover er hensigten at skabe et rum for refleksion med henblik på at opnå nye perspektiver på opgaver, udfordringer og problemstillinger. Gennem rammesætning og involverende proces understøttes udvikling af den ledelsesmæssige praksis med en undersøgende tilgang til arbejdet med kvalitetsudvikling og samtidig sættes der retning på det fremadrettede kvalitetsarbejde. Det er hensigten at rammesætningen og indholdet for dialogmøderne medvirker til at styrke arbejdsfællesskabet og den fælles opgaveløsning internt og på tværs af dagtilbuddene.

Det uformelle tilsyn

En væsentlig del af det pædagogiske tilsyn finder løbende sted i alle sammenhænge, hvor der samarbejdes mellem forvaltning og dagtilbud. Det pædagogiske tilsyn består således ikke kun af de årlige tilsynsbesøg. Tilsynet varetages også:

- Gennem samtaler og kontakt mellem centerchef skoler og dagtilbud og kommunale dagtilbudslederne
- Gennem de kommunale dagtilbudsleders kontinuerlige kontakt med pædagogisk konsulent i skoler og dagtilbud
- Gennem de kommunale dagtilbudsleders deltagelse i ledermøder, fælles ledermøder på tværs af CSD og CBF, kompetenceudviklingsaktiviteter, ved deltagelse i prøvehandling og udviklingsarbejde
- Gennem opfølgning på henvendelser fra forældre, ansatte eller andre samarbejdspartnere
- Gennem de kommunale dagtilbudsleders informationsdeling til centerchefen for skoler og dagtilbud om alvorlige hændelser af pædagogisk, personalemæssig, sikkerhedsmæssig eller økonomisk art
- Gennem tre faglige besøg årligt af de tilsynsførende hos de kommunale dagplejere, puljeordning og privat børnepasser
- Gennem samtaler og kontakt mellem ledere i de private pasningsordninger og de tilsynsførende

Anmeldte tilsyn

Et anmeldt tilsyn er hvor der på forhånd er aftalt et tidspunkt for tilsynsbesøget. Det giver dagtilbuddet mulighed for at forberede sig på tilsynsbesøget og efterfølgende dialog. Rammen og indholdet for tilsynet er sendt ud forud for mødet med henblik på at skabe gennemsigtighed og rum for en tillidsfuld og konstruktiv dialog med et udviklingssigte. Der foretages anmeldte tilsyn i alle dagtilbud.

Uanmeldte tilsyn

Et uanmeldt tilsyn foregår på et ikke varslet tidspunkt. Over en toårig periode vil dagtilbuddene modtage opfølgende tilsynsbesøg, hvoraf minimum et vil være uanmeldt. Det uanmeldte tilsyn følges op af dialog med dagtilbuddet om den indsamlede data/observation.

Uanmeldte tilsyn forekommer ud over dem i det toårige procesforløb, hvis forældre eller andre retter henvendelse vedr. forhold, der kræver opmærksomhed.

Skærpet tilsyn

Der føres skærpet tilsyn, hvis den tilsynsførende på et anmeldt eller uanmeldt tilsynsbesøg opfanger kritisable forhold og vurderer at kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og det pædagogiske personales interaktioner med børnene ikke er udviklingsstøttende.

Et skærpet tilsyn er en kombination af kontrol, udvikling og understøttelse, og vil altid ske i en dialog med lederen af dagtilbuddet.

Der skelnes mellem bekymring og alvorlig bekymring. Den tilsynsførende drøfter bekymringen med centerchef for skoler og dagtilbud, hvorefter omfang og indhold i et skærpet tilsyn besluttet.

Såfremt det vurderes, at der er grundlag for alvorlig bekymring, udarbejdes en handleplan i dialog med dagtilbudslederen. Handleplanen beskriver, hvad der er konstateret, mål og tidsramme, hvordan processen med at udvikle den pædagogiske kvalitet skal finde sted, hvordan forandringen konkret skal kunne ses, ansvarsfordelingen og hvordan der følges op herpå. Handleplanen der anvendes ved skærpet tilsyn: bilag 1.

Et skærpet tilsyn med eller uden handleplan skal iværksættes i umiddelbar forlængelse af, at de bekymrende forhold er konstateret. Et skærpet tilsyn kan ske via et øget antal anmeldte og/eller uanmeldte tilsyn. Skærpet tilsyn ophører, når tilsynet i dialog med dagtilbuddet konstaterer, at der arbejdes konstruktivt med de påtalte forhold.

For kommunale dagtilbud informeres dagtilbudslederen om bekymringen, som efterfølgende orienterer forældrebestyrelsen om de overordnede elementer i sagen med henblik på at de kan komme med bemærkninger til handleplanen.

For selvejende dagtilbud og privatinstitutioner informeres både dagtilbudslederen og forældrebestyrelsen om bekymringen af den tilsynsførende.

Uvildighed

Morsø kommune er forpligtiget på at sikre uvildighed i tilsynet - at tilsynet er upartisk og forholder sig så neutralt som muligt. Dette imødekommes ved at grundlaget for tilsynet er tydeligt, ensartet og systematisk. Herunder at indikatorer på god praksis er tydelige og fagligt funderede i en observationsguide, som er delt med dagtilbuddet forud for tilsynet. Samtidig sker der et skift af tilsynsførende i dagtilbuddene, ligesom der er mulighed for sparring og et kritisk blik på hinandens praksis. Derudover italesættes altid hvilken position og dagsorden, konsulenten/den tilsynsførende kommer med.

Tilsyn med legepladssikkerhed

I kommunale daginstitutioner foretages legepladseftersyn en gang årligt af servicemedarbejder fra kommunale ejendomme.

I private daginstitutioner foretages legepladseftersyn en gang årligt af kommunale ejendomme eller anden legepladssagkyndig.

Fysiske tilsyn

Hvert andet år foretages et fysisk tilsyn i de kommunale dagplejehjem af Dagplejens AMR. Forud for mødet sendes spørgeskema ud vedr. de fysiske rammer.

Hvert andet år foretages fysisk tilsyn i puljeordning og hos den private børnepasser af den tilknyttede tilsynsførende. Forud for mødet sendes spørgeskema ud vedr. de fysiske rammer.

Tilsyn med økonomiske forhold

I kommunale dagtilbud og selvejende dagtilbud foretager økonomiafdelingen sammen med de enkelte dagtilbudsledere budgetopfølgning en gang månedligt.

Tilsyn med brandforhold

Der gennemføres et brandtilsyn en gang årligt af Beredskabsstyrelsen.

Tilsyn med hygiejne og sundhed

Morsø kommune følger sundhedsstyrelsens retningslinjer og anbefalinger. Derudover er der udarbejdet og besluttet en sikkerhedspolitik for dagtilbuddene.

Sikkerhedspolitikken er tilgængeligt på Mosaikken.

Tilsynsrapporter

Hvert andet år offentliggøres en tilsynsrapport for den enkelte institution, som helhed.

Tilsynsrapporten for den enkelte institution offentliggøres første gang forår 2025.

Hjernen og Hjertet

Fra august 2023 anvender Morsø kommune Hjernen og Hjertets platform til at understøtte den kommunale tilsynspraksis, der bygger på EVAs tre aspekter af kvalitet, proces-, strukturel- og resultat kvalitet. Dette er besluttet med henblik på yderligere at kvalificere tilsynet og imødekomme minimumsstandarderne for tilsyn. Konkret betyder det en ændring i den fremtidige afvikling af tilsyn, hvad angår strukturen for det toårige procesforløb, at forskelligartede datakilder anvendes og flere aktørperspektiver inddrages. Det kan dreje sig om følgende:

- Observationer
- PLV (pædagogisk læringsmiljøvurdering)
- Børnehusets pædagogiske læreplan og evaluering heraf
- Forrige tilsynsrapport og arbejdet med udviklingsplanen
- Eventuelle handleplaner fra skærpet tilsyn
- Data der indfanger børneperspektivet
- TOPI
- Sprog vurderinger

Strukturen for den fremtidige afvikling af tilsyn i dagtilbud vil være tilgængelig på Morsø kommunes hjemmeside august 2023.